

Vážení čtenáři,

vstoupili jsme do „Měsíce lovu“, pevně věříme, že i v našem měsíčníku si pro sebe něco zajímavého ulovíte. Krátce se ohlédneme za Dnem králů v Pohledí na Vysočině a Poutí na sv. Hostýn, připomeneme si Evropský den bez aut 22.9., zajímavé bude jistě setkání kovářů a dalších řemeslníků v idylickém prostředí Kovářova údolí s názvem Obřanský Obr, jubilejní 10. ročník setkání myslivců a přátel myslivosti K počtu sv. Václava proběhne opět v Čelechovicích. Nakoukneme do historie Přemyslovců

v souvislosti s otevřením nové rozhledny, spolek Krásná Olomouc má pro nás připraveno spoustu akcí v rámci Dnů evropského dědictví a Dne architektury. Zajímavá pozorování ptactva přináší Moravský ornitologický spolek, pestrý bude kulturní program ve Velké Bystřici. V barevné verzi můžete náš měsíčník sledovat na www.kcolomouc.cz. Přejeme poklidné doznívání léta a pěkné houbařské úlovky.

Redakce

- Drobné památky Štětovic
- Ekocentrum Iris v září
- Vlhy pestré vyvedly mláďata
- Každý sýček se počítá
- Jeleni zlatí v Olomoucké zoo
- Pochod okolo Přemyslovců
- Dny evropského dědictví
- Podzimní akce na hradě Šternberk
- Den bez aut
- Právo na offline život
- Den krále v Pohledí
- XIII. pouť za obnovu Českého království

XV. ročník Obřanský Obr 2025 – 20. 9. / 21. 9. 2025 – setkání Uměleckých kovářů & řemeslníků

Kovářovo údolí obecně prospěšná společnost
pod záštitou
MČ Brno Obřany/Maloměřice,
&
Obce Kanice
pořádá

Obřanský Obr Brno 2025 setkání Uměleckých kovářů & řemeslníků XV. ročník

20. září/začátek ve 14:00 hod – 21. září/
konec v 18:00 hod

Hamerský mlýn na cyklostezce vedoucí
od konečné tramvaje č.4 z Brna/Obřan
do Bílovic nad Svitavou

Sobota 20. 9. 2025

Hlavní program:

14:00 hod – Zahájení 15. ročníku akce
Zpráva o stavu „Svobodných území IFAIS-TIA“ a jejich 15 let existence. Stát umělců
všech řemesel

14:30 hod – Začátek předvádění kovářského
umění

Umělečtí kováři před očima diváků vytváří
svoje díla...

Filharmonické dechové kvinteto Brno zahraje
skladby L. Janáčka, B. Smetany, L. Odstrčila aj.

Básník Petr Čichoň
Dudáci Tryhuci
Teslový ohně
Gliondar (keltský folk)
večer volná zábava

Neděle 21. 9. 2025

Hlavní program:

12:00 hod – Začátek předvádění
kovářského umění – umělečtí
kováři před očima diváků vytváří
svoje díla...

18 hod – Ukončení akce

Celá akce je pro veřejnost ZDARMA!

Na akci vystupují:

www.tryhuci.cz
www.petrpomkla.com, www.filharmonie-brno.cz/filharmonicke-dechy/
www.instagram.com/petr.cichon
www.bandzone.cz/gliondar

<https://www.facebook.com/events/1308448970719832>

Kovářovo údolí, o.p.s.
(zastoupená ředitelem Danielem Hlobilem)
+420 603 468 905
IČ: 29227381
Kanice 135, 664 01

www.HamerskymlynBrno.cz
www.kovarovoudoli.cz
www.hammerdesign.cz
www.blacksmithvalley.cz
+420 603 468 905
ifaistia@seznam.cz
info@hammerdesign.cz

Kovářovo údolí – obecně prospěšná společnost
– Hamerský mlýn Brno
Je to skupina lidí z různých odvětví a jedním
z hlavních cílů, které si stanovila, je rekonstrukce
starého Hamerského mlýna a kovárny,
která se zde kdysi nacházela...
Mezi její hlavní cíle patří také propagace sta-
rých řemesel...
Obnova a zkrášlování prostoru v údolí poblíž
cyklostezky z Brna/Obřan do Bílovic nad Svi-
tavou...

Prostějov venkov

Drobné památky Štětovic

Malou vesničku Štětovice najdeme jižně od Vrbátek, na hranici prostějovského a olomouckého okresu. U silnice do Tovačova leží na vyvýšeném místě nad říčkou Blata malá ves se starou historií, která je dnes spojena s Vrbátkami. Její katastr má obdélníkový tvar, vlastní obec leží nad terénní vlnou na sprašové planině, okolo ní je rovina s úrodnou zemědělskou půdou. Na pravém břehu říčky Blaty bývaly bažiny a pastviny, řeka byla v letech 1904–1905 zregulovaná. Pod povrchem se tu nachází vrstva rašeliny. Dříve zde bývaly rybníky, které byly později vysušeny. Území tvoří starou sídelní oblast s výhodnou polohou nad zaplavovaným územím.

Poprvé se Štětovice zmiňují v roce 1355, kdy se píše o Mackovi ze Štětovic. Ves patřila místním vladkům, v roce 1356 je tu

připomínán dvůr a krčma. Název obce pochází z osobního jména Štít, byla to tedy ves lidí Štítových, ale hanácky se štít řekl ščet. Majitelé vesnice se často střídali, zpočátku to byli místní zemani, v roce 1496 patřila část vsi městu Olomouci, v roce 1516 získala část obce olomoucká metropolitní kapitula, která tu měla tři domy až do zrušení poddanství. Od roku 1501 patřily některé pozemky klášteři Všem svatých v Olomouci, a ten dával v roce 1584 podaným právo odumrtí. V roce 1568 postoupil klášter Hradisko 21 poddaných klášteři dominikánek u sv. Kláry v Olomouci, když byl roku 1782 klášter zrušen, dostala ji Náboženská matice a roku 1825 koupil díl dominikánek Filip Ludvík hrabě ze Saint Genius, roku 1826 koupil i díl kláštera Hradisko. Vesnice patřila po dlouhou dobu

třem církevním majitelům – Olomoucké metropolitní kapitule, klášteři augustiniánů u Všem svatých a klášteři dominikánek u sv. Kláry v Olomouci. Části vesnice se nazývaly Dědina, Trávník a Olečka. Pod vesnicí stával vodní mlýn zmiňovaný již v roce 1464.

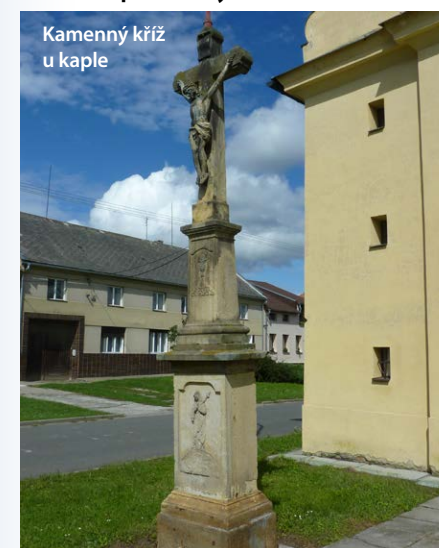
Na pěkné návsi Štětovic stojí malá kaple zasvěcená svatému Floriánovi. Základní kámen kaple byl uložen 4. května 1774 a již 14. září byla kaple vysvěcena. V obecní kronice je uveden podrobný seznam výdajů při stavbě. Při požáru kaple v roce 1857 byl zachráněn zvon, potom byl znovu postaven krov věže a věž zvonice byla opravena i v roce 1957.

Ve vsi a jejím okolí stojí čtyři kamenné kříže. Je zajímavé, že tři z nich byly postaveny v roce 1849. Před vchodem do kaple

Kaple sv. Floriána na návsi

Drobné památky Štětovic

Kamenný kříž u kaple

stojí kamenný kříž, který má na podstavci reliéf Panny Marie Bolestné. Kříž je bez nápisu, je na něm uveden pouze letopočet 1849. Další kříž stojí u hlavní silnice. Na podstavci je velmi zajímavý reliéf Panny Marie s Ježíškem. Na kříži je pouze letopočet 1849 a vřadu „Obnoveno 1921“. U polní cesty do Vrbátek stojí kříž, který má také reliéf Panny Marie Bolestné a letopočet 1849. V archivu je uchován společný revers obce Štětovice – závazek že obec bude kříže udržovat z 4.10.1849. Poslední kamenný kříž stojí daleko od vesnice u silnice z Vrbátek ke Kralicím. Na podstavci je reliéf Panny Marie s Ježíškem bez hlavy. Kříž je bez nápisu a letopočtu. V archivu je zachován revers majitelů kříže Jana a Marie Zapletalových, rolníka ze Štětovic ze dne 24.10.1889, kteří podepisují vlastnoručně před okresním soudcem v Prostějově

závazek, že budou oni i budoucí potomci kříž udržovat a skládají na něj 5 zlatých.

K pěkným památkám Štětovic patří také pomník obětem I. světové války v parčíku před kaplí. Pod sochou anděla držícího umírajícího vojáka je kamenná deska na mohyle, na níž je nápis: „Hrdinové – vzpomínky naše za vámi spějí tak, kde těla vaše leží“. Na desce jsou jména devíti padlých, tří zemřelých a pěti nezvestných mužů ze Štětovic. Základní kámen pomníku byl uložen 16.8.1921. Sbirka občanů tehdy vynesla 448 korun. U pomníku byla při velké slavnosti 9. září 1945 vysazena Lípa Svobody. Po projevech následoval průvod a veselice za velké účasti místních lidí.

U silnice z Vrbátek do Kralic ještě stával sloupek se svatým obrázkem, ale ten se bohužel nezachoval.

Pomník padlých na návsi

Kamenný kříž u silnice z Vrbátek do Kralic v zimě

Kamenný kříž u polní cesty do Vrbátek

U vzdáleného kříže jsem často zastavoval při mých cestách na jih prostějovského okresu. Kříž jsem fotil v různých ročních obdobích a za různého počasí. Jednou to bylo v létě před velkou bouří, kdy se nad vzdáleným cukrovarem ve Vrbátkách stahovaly velké černé mraky. Když jsem mapoval památky Štětovic, zaujala mě u kaple skupinka tří dětí, které si půjčovaly jednu kolečkovou brusli a učili se na ni bruslit. Děti se velmi zajímaly o to, co tam dělám, a měly velkou radost, když se dozvěděly, že budu natáčet pořad o památkách jejich vesnice. Už ty malé děti byly hrdé na svoji vesničku a její památky. Krásnou návěs se spoustou zeleně v malé hanácké vesnici můžete obdivovat i vy. Stačí odbočit z hlavní silnice a ocitnete se v kulisách minulosti..

Ján Kadlec

Návěs s vysazenou zelení

Obraz bývalého štětovického mlýna

Budovy bývalého mlýna

Kříž s cukrovarem před bouří

ČSOP – Ekocentrum Iris plánuje na září tyto akce:

St 3. 9. Drobné památky u Choliny

Vycházka nejen pro seniory do okolí Choliny ke Svaté vodě a dalším drobným památkám mezi Loučkou a Cholinou. Délka trasy asi 8 km. Poplatek 40 Kč. Odjezd v 8.10 vlakem do Choliny. Návrat do Prostějova do 14 hod.

So 6. 9. Litovelské Pomoraví s Naučnou stezkou Třesín

Vycházka pro veřejnost nás zavede do Mladče k vápencovému vrchu Třesín s mnoha zajímavými místy. Čeká nás kamenný Čertův most, jeskyňe Podkova, Rytířská síň a Řimické vyvěračky. Dále pokračujeme přes Řimice k řece Moravě a putujeme podél jejího pravého břehu kolem Řimického jezu a známého Obelisku. Délka trasy 8-9 km. Poplatek 60 Kč. Odjezd vlakem v 8.10 do Mladče (s přestupem v Litvli předměstí). Návrat do Prostějova před 16. hod.

St 10. 9. Ze Stražiska do Dvorcekého žlebu

Vycházka i pro méně zdatné seniory nás zavede lesními cestami nad Stražiskem do žlebu podél Brodeckého potoka. Žlebem budeme pokračovat až do Ptenského Dvorku. Tempo vycházky bude pomalé. Délka trasy 5-6 km. Poplatek 40 Kč. Odjezd vlakem v 9.05 na Stražisko, návrat z Ptenského Dvorku do 13.30.

St 17. 9. Sobotín

Vycházka nejen pro seniory pod vedením Martina Synka. Projdeme se Sobotínem, uvidíme zámek, hrobku rodiny Kleinů i kostel sv. Vavřínce, kde byly zahájeny čarodějnické procesy. Projdeme část mineralogické stezky ke Granátové skále a prohlédneme si drobné stavby upomínající na železářskou výrobu. Délka trasy asi 6 km. Poplatek 40 Kč. Odjezd vlakem v 8.37 do Petrova nad Desnou, odtud autobusem do Sobotína. Návrat do 17 hod.

So 20. 9. Uklidme si Hloučelu!

Tradiční úklid obou břehů říčky Hloučely. Na závěr bude pro účastníky připraveno opékání dobrot na ohýnků. Pytle a pracovní rukavice zajistíme. Sraz v 9.00 U Abrahámka.

St 24. 9. Zámek ve Ptení

Vycházka i pro méně zdatné seniory povede od Běleckého mlýna lesními cestami do Ptení. Zde nás čeká návštěva zámku. Délka trasy 4-5 km, tempo bude pomalé. Poplatek 40 Kč, vstupné do zámku je dobrovolné. Odjezd vlakem v 9.05 do Zdětína. Návrat autobusem ze Ptení do 13.30.

So 27. 9. Exkurze do okolí Bludova

Tradiční geologická vycházka pod vedením RNDr. Tomáše Lehotského bude letos zaměřena na výskyt přeměněných hornin v okolí Bludova. Cesta nás zavede do areálu bývalého hradu Bludova, odtud pak na vrchol Chocholíku s výhledem do Šumperské kotliny. Dále se dostaneme k rozhledně Háj a odtud k poutnímu kostelu Božího těla s křížovou

cestou. Kolem kamenolomu na erlan se vrátíme zpět na nádraží. Délka trasy asi 13 km. Odjezd vlakem v 8.01 do Bludova. Návrat do Prostějova asi v 17 hod.

Mravenečci - kroužek pro rodiče s dětmi

Kroužek zaměřený na povídání o přírodě, pohybové aktivity, tvoření i pokusy pro nejmenší. Těšit se můžete na hry venku i uvnitř, poznávání přírody, smyslohrátky atd. Vhodné pro děti 1-6 let. Schůzky každý čtvrtek 15.00 - 16.30. První schůzka bude 18. září. Schůzky probíhají v Prostějově na Husově náměstí 67. Cena 1000 Kč (rodič + max. 2 děti). Vhodné pro sourozence. Přihlášky na www.iris.cz

Oddíl Mladých ochránců přírody Rejsci

hledá nové kamarády z 1.-5. třídy ZŠ. Schůzky oddílu každé úterý 15.00-16.30. Děti čekají hry o přírodě, pozorování živočichů, zkoumání přírodnin, deskové hry, tvoření, šifry, hry na zahradě, výroba ptačích budek... Schůzky probíhají v Ekocentru Iris na Husově nám. 67, cena 300 Kč/pololetí. První schůzka oddílu bude 23. 9. 2025. Není potřeba se předem hlásit.

Kontakt:
ČSOP, Ekocentrum Iris
Husovo nám. 67,
796 01 Prostějov
tel. 603 730 594, 737 898 777
e-mail: iris@iris.cz
www.iris.cz, FB: Ekocentrum Iris

Lázně Slatinice a. s.,
Slatinice 29, 783 42,
www.lazneslatinice.cz,
recepcie@lazneslatinice.cz

Rodinný Penzion Majorka

Nově a stylově zrekonstruovaný secesní dům postavený Janem Husičkou v letech 1867–1872. Statek s konírnou býval ve své době nejkrásnějším domem v obci Slatinice. Manželé Husičkovi měli dceru Marii, která se po I. světové válce provdala za Františka Koudelku, důstojníka rakouské armády, který se narodil v nedalekých Drahanovicích. Marie Koudelková Husičková byla zvaná podle hodnosti svého manžela „Majorka“. Dnes je z bývalého statku stylový penzion, který svým návštěvníkům nabízí ubytování v šestnácti pokojích. Pro náročné

klienty je připraveno VIP apartmá Pekárna, vybavené stylovým nábytkem a americkými kamny. Všem hostům je k dispozici společenská místnost a dále se v objektu penzionu nachází stylově zařízený prostor Pekárny. Oba tyto prostory lze využít pro firemní večírky, oslavy narozenin, rauty a jiné společenské akce. Pro školení a semináře nabízí penzion vlastní vybavenou školící místnost pro 40 osob.

Moravský ornitologický spolek – středomoravská pobočka ČSO

Bezručova 10
750 02 PŘEROV 1
Česká republika

tel.: +420 776 746 980 – nonstop
tel.: +420 606 324 763 – kontaktní osoba pro média
e-mail: info@mos-cso.cz

Bankovní spojení: 32434831/0100
www.mos-cso.cz

Vlhy pestré vyvedly mláďata a odlétají na zimu do Afriky

Vlha pestrá je našim nejbarevnějším ptákem, ale málokdo ví, že hnízdí v zemních norách, které si hloubí vlastním zobákem. Největším hnízdištěm vlh na střední Moravě je Ptačí park Malá Lipová u Přerova. Malá Lipová je bývalá pískovna, která leží na hranici katastrů obcí: Žeravice, Předmostí a Dluhonice. Poprvé zde zahnízdily vlhy již v roce 2004, ale pravidelně tam hnízdí až od roku 2008.

V té době bylo hnízdění vlh velkou vzácností a proto bylo v zájmu jejich ochrany utajeno.

Za posledních 20 let přibýlo vlh pestrých nejen na Moravě ale i v Čechách a Malá Lipová se stala jejich nejvýznamnějším hnízdištěm na střední Moravě. Aby zůstalo zachováno i pro příští generace, rozhodla se Česká společnost ornitologická zde založit Ptačí park Malá Lipová. To se podařilo v roce 2021 jen díky tomu, že město Přerov prodalo ornitologům několik pozemků.

Vlhy pestré k nám přilétají začátkem května a v kolmých stěnách si začínají hloubit nory zakončené hnízdní komůrkou v níž

sedí na vejčích. Mláďata krmí létajícím hmyzem, jako jsou motýli, vážky, včely a čmeláci. Své hnízdiště opouštějí koncem srpna a i s mláďaty loví hmyz kolem rybníků.

V letošním roce hnízdilo v Ptačím parku Malá Lipová 20 až 25 párů vlh pestrých. Díky nové pozorovatelně, kterou zde postavila Česká společnost ornitologická s finanční podporou ZOO Olomouc, je zde mohli vidět a vyfotit si je desítky pozorovatelů a fotografů ptáků.

Jiří Šafránek

Foto: Zdeněk Němeček – vlha pestrá
Foto: Jiří Šafránek – pozorovatelná ČSO

Myslivecký spolek Čelechovice ve spolupráci s Korunou Českou (monarchistickou stranou Čech, Moravy a Slezska)

si Vás dovoluje pozvat
na **desáté** setkání myslivců a přátel myslivosti

K poctě sv. Václava

v sobotu 27. září 2025 od 9.00 hod
v areálu střelnice MS mezi Čelechovicemi a Kaplí

Program:

Trubači Koruny České
Historický spolek Kirri z Pňovic
Soutěž ve střelbě o pohár sv. Václava (zbraň, doklady a náboje s sebou)
C. a K. Polní Kafírna
Po 14. hodině drakiáda pro děti

Každý sýček se počítá. I letos ornitologové okroužkovali přes 70 mládřat

Praha, 4. srpna 2025. Sýčci obecní vyvedli v jádrové oblasti na severozápadě Čech 75 mládřat, což je podobný počet jako v loňském roce. Populace této kriticky ohrožené sovy tak sice neklesá, ale ani nijak výrazně neroste, a sýček se i nadále pohybuje na hraně vyhynutí. Nejvíce ho ohrožuje špatný stav zemědělské krajiny a technické pasti v okolí hnízdišť. Ornitologové z České společnosti ornitologické (ČSO) a Ústavu biologie obratlovců AV ČR (ÚBO AV ČR) proto ve spolupráci s farmáři vyvěšují hnízdní budky, instalují berličky a domlouvají vhodné způsoby hospodaření. Veřejnost může sýčkům pomoci především zabezpečením technických pastí, jako jsou svisle postavené roury, nádrže na vodu, prosklené plochy a další nástrahy.

Stejně jako v minulém roce i letos ornitologové monitorovali stav populace sýčků obecných v severozápadních Čechách, kde se nachází většina jejich populace. „Počet mládřat se oproti loňsku příliš neliší. Minulý rok jich sýčci vyvedli 71. Letos jsme během jarního monitoringu zaznamenali 60 obsazených lokalit a u 26 párů hnízdičích sýčků jsme zaznamenali minimálně 75 mládřat,“ uvádí Martin Šálek, koordinátor ochrany sýčků z ČSO a ÚBO AV ČR. „Letošní sezona však byla specifická odlišným načasováním hnízdění, které se projevilo až měsíčním rozdílem ve stáří mládřat. Čtyři snůšky byly bohužel neúspěšné – vejce buď zastydla, nebo byla neoplozená. Nejpočetnější snůška čítala šest čilých mládřat,“ doplňuje Šálek.

Sýček obecný, který byl ještě v první polovině minulého století naší nejhojnější sovou, je nyní kriticky ohroženým druhem. „Může za to především intenzivní zemědělství, které sýčkům nenabízí dostatek vhodné potravy ani příležitosti k hnízdění. Původně sýčci hnízdili ve stromových dutinách, nicméně doupných stromů je v naší intenzivně obhospodařované krajině již pomálu. Proto po domluvě s farmáři a majiteli pozemků instalujeme na vhodná místa bezpečné hnízdní budky. Loni jsme takto rozmístili 38 nových budek v 22 lokalitách, z nichž osm budek bylo hned loni či letos na jaře obsazeno. Je tak vidět, že naše časová investice do přesného dohledávání hnízdišť a podpory nově objevených lokalit dává smysl. V takto malé populaci se opravdu počítá každý sýček,“ vysvětluje Šálek.

Do budoucna plánují ochranáři budky ještě vylepšit. „Chceme je více přizpůsobovat rostoucím teplotám, například tím,

Mládě staré tři až čtyři týdny
Foto: Tereza Valchářová

že použijeme světlý nátěr nebo zvýšíme množství větracích průduchů. Plánujeme také zvětšit venkovní prostory budek a rádi bychom zkusili umístit některé budky na samostatné sloupky dál od lidských sídel, kde sýčci často hynou v různých technických pastech,“ říká Šálek.

Právě technické pasti jsou jednou z nejčastějších příčin úmrtí sýčků. „Sudy na vodu, napáječky pro zvířata, komíny, svisle postavené roury nebo skleněné plochy – to všechno se bohužel může stát sýčkům osudným. Obzvláště ohrožená jsou čerstvě vyvedená, nezkušená mládřata, která se teď během letních měsíců rozlétávají do okolí hledat nová teritoria. Prosíme proto veřejnost, aby si dala na tyto pasti pozor a snažila se je odstranit nebo zabezpečit,“ vyzývá Zuzana Kučerová, terénní pracovnice ČSO na ochranu sýčků.

O technických pastech a jejich vhodném zabezpečení jsme psali zde: <https://www.birdlife.cz/odstranujete-technicke-pasti/>

Pro přežití malé sýččí populace je klíčová spolupráce s farmáři. Kromě zabezpečování technických pastí a instalace budek spolupracují s ornitology na zavedení vhodného způsobu hospodaření. „Máme velkou radost z místních hospodářů a obcí, kteří v okolí sýččích hnízdišť sekají travní porosty mozaikovitě – tedy takovým způsobem, kdy kombinují posekané plochy se vzrostlým porostem. To sýčkům svědčí, jelikož takto najdou dostatek vhodné kořisti, kterou snáze uloví,“ vysvětluje Kučerová. „Naopak u travnatých okrajů silně se snažíme se správci komunikací domluvit co nejpozdější seč, jelikož posekané travníky jsou pro sýčky atraktivním lovištěm a může tak snadno dojít k jejich střetu s automobily,“ dodává Kučerová.

Správná údržba travnatých porostů je popsána v této příručce: <https://www.birdlife.cz/wp-content/uploads/2024/06/Travniky-plne-zivota.pdf>

birdlife.cz/wp-content/uploads/2024/06/Travniky-plne-zivota.pdf

„V efektivnějším lovu pomáhají sýčkům také berličky, které v průmyslové krajině nahrazují solitérní stromy. Chválí si je dokonce i samotní farmáři, jelikož sýčci takto uloví více hrabošů, kteří jinak působí značné škody na úrodě,“ sděluje Kučerová. Někdy však ani to nestačí, a tak musí ochranáři přistoupit k dočasnému přikrmování. „V některých oblastech je kořisti nedostatek. Přikrmováním v citlivém období, jako je zima nebo hnízdění, zvyšujeme šanci sýčků na přežití,“ vysvětluje Kučerová.

Česko není jedinou evropskou zemí, kde se populace sýčků pohybuje na hraně vyhynutí. „Populace našich sýčků čítá něco kolem sta párů, v Dánsku jich je dokonce jen posledních patnáct. Naopak třeba v Nizozemsku, Belgii nebo ve Španělsku čítají populace sýčků řádově tisíce až desetitisíce párů. I tam ale sýčci ubývají, ať už z důvodu zalesňování, nebo změn v zemědělském hospodaření,“ upozorňuje Kučerová. „Pozitivním příkladem je populace sýčků v sousedním Rakousku. Tam se během devíti let zvýšil počet párů ze 170 na 370. To nám dodává naději a motivaci pokračovat dál v ochranářské práci. Pevně věříme, že naše úsilí má smysl a že sýčky dokážeme uchránit před vyhynutím,“ uzavírá Kučerová.

Kontakt pro další informace

Martin Šálek, salek@birdlife.cz, 775 954 318

Zuzana Kučerová, kucerova@birdlife.cz, 777 749 427

Každému kontrolovanému mláděti se připevní na nohu kroužek s unikátním číslem.
Foto: Tereza Valchářová

ÚSTAV BIOLOGIE
OBRATLOVCŮ
AKADEMIE VĚD ČR

Jelenů zlatých žije méně než 10 000. Nyní je chová Olomoucká zoo.

ZOOLOMOUC

Návštěvníci olomoucké zoo již mohou obdivovat nový druh velkého savce – jelena barasingu. Olomoucká zoo je druhá česká zoo, kde lze barasingy spatřit. V přírodě žijí jen v chráněných oblastech a celosvětová populace nedosahuje ani 10 000 jedinců.

V 18 evropských zoo jejich celkový počet čítá necelých 200. Jméno barasinga pochází z hindštiny, přičemž „bara“ znamená „dvanáct“ a „singh“ je výsada, takže česky „dvanáctérák“. „V létě má tento jelen nádhernou srst, která má působivý zlatavý nádech, takže pokud chcete vidět „zlaté jeleny“ na živo, je třeba navštívit zoo na Svatém Kopečku včas. V Olomouci jsou k vidění dva samci, neboť samčí stádo bude do budoucna sloužit jako genetická rezerva pro ostatní zoo ve střední Evropě,“ říká zoolog doc. Jan Pluháček, který je rovněž koordinátorem Evropského záchovného programu (EEP) pro tento druh.

PLACHÁ ZVÍŘATA A CHOVATELSKÁ ZAŘÍZENÍ DALEKO OD SEBE

Jedná se o velmi plaché zvíře při jakékoliv nejistotě a tato plachost mu zůstává i v chovech. I proto se jejich počty v zoologických zahradách na rozdíl od ostatních vzácných jelenů nijak výrazně nezvyšují.

Zahrady, které barasingy chovají, jsou bohužel daleko od sebe. Několik se jich nachází ve Francii, další ve Velké Británii a třetí skupinu tvoří zoologické zahrady v Polsku, Česku a německý Berlín. Zejména přesun jelenů mezi Británií a Evropskou unií je nesmírně složitý a britské zahrady tak stále čelí velkým problémům jako dědictví Brexitu.

JELEN Z MOKŘIN

Jedná se o vzácná zvířata, která obývají pás mokřin, zátopových savan, zvaný Terai podél velkých indických řek a louky ve střední Indii. Vyhledávají otevřené oblasti, hlubokým lesům se vyhýbají. Samci u tohoto druhu dospívají později než ostatní jeleni.

Iveta Gronská
tisková mluvčí, marketing
+420 608 101 325

Monitoring výskytu a hnízdní úspěšnosti sýčků, stejně tak další podpůrné aktivity pro ochranu sýčka byly finančně podpořeny Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR.

Ochranu sýčků v ČR podporuje i společnost Holcim Česko, a.s.

Sýčky je možné podpořit zakoupením limitované edice triček Bushman v e-shopu ČSO. Z nákupu každého trička jde 300 Kč na podporu ochrany sýčků. Značka Bushman děkujeme za spolupráci.

SPOLU V POHYBU

T.J. SOKOL PŘEMYSLOVICE

POCHOD OKOLO PŘEMYSLOVIC

27/9/2025

TRASY PRO PĚŠÍ:
9 km (směr Nová Dědina)
12 km (směr Štarnov)
16 km (směr Stražisko)

CVKLOTRASA

START V SOKOLOVNĚ 8 - 10:00 HODIN
OBČERSTVENÍ ZAJIŠTĚNO

DNY EVROPSKÉHO DĚDICTVÍ V OLOMOUCI

Milí členové a příznivci našeho spolku,

doufáme, že jste si užili léto. S přicházejícím podzimem jsme pro vás připravili bohatý program plný architektury, historie a objevování. Srdečně vás zveme na akce konané v rámci Dnů evropského dědictví, a to jak v naší domovské Molitorově knihovně, tak i v Hranicích. Dále se můžete těšit na komentovanou vycházku po stopách významného přerovského architekta a na závěr vám přinášíme malou ochutnávku z toho, co chystáme na říjnový festival Den architektury.

Těšíme se na setkání s vámi!

DNY EVROPSKÉHO DĚDICTVÍ V OLOMOUCI

Zveme vás do Molitorovy knihovny, která o víkendu 13. a 14. září ožije programem v rámci Dnů evropského dědictví (web).

Otevřeno:

- Sobota 13. 9. od 10:00 do 17:00
- Neděle 14. 9. od 14:00 do 17:00

Výstava: **ICONIC HOUSES**. Ikony české avantgardy Po celý víkend budete mít jedinečnou příležitost seznámit se s vybranými skvosty české architektonické moderny, které jsou součástí prestižní mezinárodní sítě Iconic Houses Network. Objevte nejzajímavější zpřístupněné domy Prahy, Brna, Plzně a dalších míst České republiky, od vily Tugendhat po Semlerovu rezidenci. (FB událost)

Komentované prohlídky Molitorova domu Prohlídka zahrnuje společné prostory domu (chodba, schodiště), prostory Molitorovy knihovny s výstavou a unikátní interiéry půdní věžové nástavby. Vstup je bez předchozí rezervace.

- Sraz: Vždy před vchodem do Molitorova domu, Kosinova 7.
- Časy prohlídek:
 - Sobota: 10:00, 14:00 a 16:00
 - Neděle: 14:00 a 16:00

Upozornění: Prostory nejsou bezbariérové. Návštěva půdy není vhodná pro osoby s alergiemi nebo astmatem.

DNY EVROPSKÉHO DĚDICTVÍ V HRANICÍCH S AMOPem

S naším projektem Architektonickým manuálem okresu Přerov (AMOP) vás zveme také do Hranic na komentovanou vycházku. (web)

SKRYTÁ TVÁŘ NEMOCNICE

- Kdy: Sobota 14. 9. v 9:00
- Co vás čeká: Prohlídka architektonického tajemství areálu hranické nemocnice.
- Sraz: U vstupu do hlavní budovy nemocnice.
- Vstup zdarma.

S AMOPem PŘEROVEM PO STOPÁCH ALOISE PILCE

Vydejte se s námi a historičkou umění Alenou Havlíkovou objevovat meziválečnou architekturu Přerova.

- Kdy: Pátek 26. 9. v 17:00
- Co Vás čeká: Komentovaná procházka nás zavede k významným realizacím architekta Aloise Pilce, který v letech 1929–1938 výrazně ovlivnil podobu přerovské vilové i obchodní architektury. Uvidíme například dvojdom pro Marii Hudouskovou, dům MUDr. Lacinových, obchodní dům J. & S. Kyjovských, reprezentativní vily Anny a Kamily Kryštofových a na závěr výjimečně dochovaný obchodní dům Grünwald.
- Sraz: u domu Marie Hudouskové, Čechova 22, Přerov.

VÝZVA: HLEDÁ SE DŘEVO-KOVO OLOMOUC!

Pomozte nám s přípravou podzimní výstavy! Pro expozici v Molitorově knihovně věnovanou olomouckému architektovi Viktoru Matulovi hledáme nábytek a doplňky z produkce Dřevo-Kovo Olomouc ze 60. a raných 70. let minulého století.

Máte doma nějaký takový poklad? Oceňme i propagační materiály podniku z tohoto období nebo vzpomínky pamětníků, kteří v Dřevo- a kovozpracujícím podniku

pracovali.

Pokud nám můžete pomoci, prosíme, obraťte se přímo na kolegu Václava Dvořáka (vencis.dvorak@seznam.cz). Děkuje!

A CO DÁL? TĚŠTE SE NA DEN ARCHITEKTURY (2.–5. 10.)

Už nyní pro vás finišujeme s přípravami programu celorepublikového festivalu Den architektury. Zatím vám přinášíme malou ochutnávku, na co se můžete v Olomouci těšit.

- Čtvrtek 2. 10.: Konference Po-válečná transformace. Nábytkářský průmysl ve střední Evropě po roce 1945 a v 18:30 vernisáž výstavy Bylo tu – Není tu / Olomoucké interiéry Viktora Matuly v Molitorově knihovně. Večer pak film Once it was.
 - Pátek 3. 10.: Celý den otevřený ateliér ječmen studia a následný španělský večer s filmem Miralles ve FANA.
 - Sobota 4. 10. v 17:30: Slavnostní Vyhlášení Ceny Rudolfa Eitelbergera v kině Central.
 - Neděle 5. 10. ve 14:00: Komentovaná vycházka s názvem Za děvčaty na fasádě.
 - Pondělí 6. 10. v 19:30: film Ženy Bauhausu
- Více informací ke Dni architektury, včetně podrobného programu a anotací jednotlivých akcí, vám zašleme v následujících dnech. Máte se na co těšit!

Děkujeme za vaši přízeň a doufáme, že se na některé z akcí potkáme.

S přáním krásného dne

Jana Kieseletterová

Za krásnou Olomouc, zapsaný spolek
779 00 Olomouc, Kosinova 7
IČ: 22689931

bankovní spojení: Raiffeisenbank, č.
ú.: 3324717001/5500
www.krasnaolomouc.cz

e-mail: krasnaolomouc@gmail.com

Knihovna města Olomouce

každé pondělí | 15:00

nám. Republiky – **H.A.C.K. klub** – klub pro mladé od 10 let, Playstation, 3D pera a 3D tisk, virtuální realita, programování robotů, ... Přihlášky 585 545 123, dospěle@kmol.cz

každý čtvrtek | 9:00 – 16:00

nám. Republiky – oddělení hudby – **Digitální poradna** – potíže s telefonem, tabletem, notebookem, novou instalací, nastavením či aktualizací pomůže vyřešit naše poradna s individuálním přístupem

9. 9. | 17:00

nám. Republiky – **Bezpečí v online světě** – osvětová akce pro rodiče o riziku pohybu ve virtuálním prostředí v rámci Týdne pro Digitální Česko

9. 9. | 16:30

pobočka Jungmannova – **Krmíme půdu** – kompostování, mulčování, biouhel a další způsoby vylepšování půdy, podpora pestrého mikrobiomu. Součástí bude i ochutnávka sezónních plodů komunitní zahrady ZahradniČtení.

11. 9. | 10:00

nám. Republiky – **Otravné hlášky telefonu a jejich řešení** – díky organizaci SeniorOn se bez stresu a s příjemným lektorem naučíme řešit nové aktualizace telefonu, nedostatek místa či rychle se vybíjející baterie.

DNY EVROPSKÉHO KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

12. 9. | 8:00 – 18:00 a 13. 9. | 8:00 – 14:00

nám. Republiky – **Vědomosti našich předků** – interaktivní soutěž pro všechny věkové kategorie s otázkami rozmístěnými po celé historické budově. V rámci této doby se můžete v knihovně registrovat do konce roku zdarma.

12. 9. | 13:00 – 18:00 a 13. 9. | 8:00 – 14:00

náměstí Republiky – **virtuální prohlídka evropských památek** – možnost poznat svět díky virtuální realitě, délka 20 minut, nutná registrace na 585 545 123, dospěle@kmol.cz

12. 9. | 13:00 – 19:00 a 13. 9.

10:00 – 16:00

náměstí Republiky – **Čítárna u kašny** – posezení s knihami, které si je možno za symbolickou cenu odnést

13. 9. | 10:00, 11:00, 12:00, 13:00, 14:00 a 15:00

pobočka Brněnská – **komentovaná prohlídka vily Františky Lipčíkové**

16. 9. | 16:00

nám. Republiky – **Brushpen** – praktický workshop věnovaný moderní kaligrafii, kde získáte i tipy na trénování. Rezervace 585 545 123, dospěle@kmol.cz

17. 9. | 10:00

pobočka Tabulový vrch – **Jemná jóga na židli** (nejen pro seniory)

17. 9. 2025 | 17:30

Pötingeum, kaple, Palackého 10 – **Noc literatury** – čtení ze soudobé evropské literatury v podání Sandry Pogodové a herců Moravského divadla doplněné hudebním vystoupením Konzervatoře Evangelické akademie a americko-francouzského dua David & Sacha. Probíhá ve spolupráci s Vědeckou knihovnou v Olomouci a Knihovnou Univerzity Palackého s partnery Moravské divadlo Olomouc, Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Emanuela Pöttinga a Café Litera.

22. 9. | 15:00 – 18:00

nám. Republiky – **Deskovky** – pozvánka pro každého, kdo má chuť si společně zahrát klasické i nové stolní hry. Ty si lze půjčit domů.

23. a 25. 9. | 14:30 – 18:00

pobočka Holice – **Výstavka hub** s možností konzultace

PROGRAMY PRO DĚTI

4. 9. | 13:00 – 18:00

pobočka Holice – **Zpátky ve škole** – seznámení se s knihovnou, možnost obalit si knihu či sešit

11. 9. | 14:00 – 17:00

náměstí Republiky – **Úkolníček** – dílnička od 6 let, výroba užitečného pomocníka

11. 9. | ve výpůjční době

pobočka Holice – **Krabíci** – origami dílnička pro školní děti

16. 9. | 14:00 – 16:00

pobočka Neředín – **Stojánek na tužky** – kreativní dílna od 6 let, skládání papíru technikou origami

17. 9. | 14:00 – 16:00

pobočka Neředín – **Hravá doprava** – setkání nejmladších dětí s doprovodem v rámci projektu S knížkou do života, tentokrát svět autíček, vláček a letadel. Rezervace 737 115 178, neredin@kmol.cz

26. 9. | ve výpůjční době

pobočka Brněnská – **Den jazyků** – možnost pro děti i dospělé ověřit si jazykové i zeměpisné znalosti

29. 9. | 15:00 – 17:30

pobočka Slavonín – **Můj oblíbený knižní hrdina** – povídání o knížkách, drobné tvoření a vyhlášení výsledků prázdninové soutěže

VÝSTAVY

náměstí Republiky zdobí velkoformátové snímky olomouckého fotografa, kurátora a kulturního organizátora Ludvíka Mazura. Vernisáž 11. 9. I 18:00.

pobočka Jungmannova nabízí drobné grafiky Jany Dočkalové provedené technikou suché jehly. Vernisáž 2. 9. I 16:00.

pobočka Holice připravila výstavu ilustrací Denisy Kaňkové s názvem Příběhům a těm, co je píší

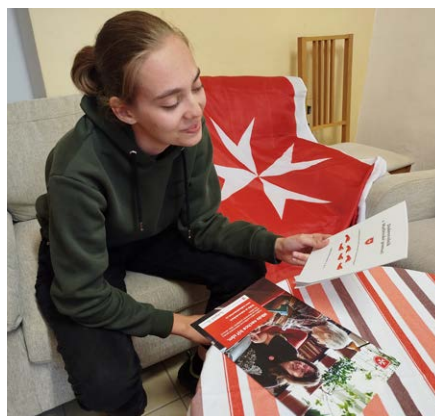
pobočka Brněnská zve na adopční výstavu realizovanou ve spolupráci s kočičím útlkem Pomocné ruce a na výstavu starých fotografií Nové Ulice, jež připravil David Hampl

KOMUNITNÍ ZAHRADA ZahradniČtení u pobočky Jungmannova nabízí kdykoliv v půjčovni době relaxační pobyt na zahradě. Doporučuje se i ochutnávka plodů jedlých keřů ...

Vyměníte hodinu týdně za pocit, který je k nezaplacení? V Šumperku vědí, jak na to

Představte si, že jednou týdně věnujete hodinu svého času a za to získáte úsměvy dětí, vděčnost seniorů a pocit, že váš život má hlubší smysl. V Maltézské pomoci Šumperk hledáme dobrovolníky, kteří chtějí darovat kousek sebe a přinést radost těm, kteří to potřebují.

„Pomáhám, protože každý člověk si zaslouží pozornost a úctu. Očekávám vzájemné porozumění a radost ze společně stráveného času,“ říká dobrovolnice Veronika, která pravidelně tráví čas s dětmi.

Program dobrovolnického šumberského centa je velmi pestrý. Dobrovolníci se účastní akcí pro děti z dětského domova, jako je Hledání jarních pokladů, výlety po okolí Šumperka nebo ne-tradiční Mikulášská nadílka při projížděce vlakem. Děti jsou též potěšeny z individuálních aktivit, například čtení, hraní her či malování.

Radost i pro seniory

Dobrovolníci přinášejí radost i seniorům. Docházejí za nimi na individuální návštěvy do Domova pro seniory, povídají si, doprovázejí je na procházky či bohoslužby.

Mezi aktivní dobrovolníky patří studentka Linda, která v Domově pro seniory poskytuje individuální rozhovory a hraje na klavír, aby seniorům přinesla radost. Studentky Hanka, Pavla a Dáša se pravidelně podílejí na doprovodu seniorů na bohoslužby, což pro ně znamená nejen duchovní obohacení, ale i příležitost k osobnímu kontaktu. Studenti se rovněž zapojují do větších skupinových akcí, jako jsou tvořivé dílny, zahradní slavnosti nebo podzimní setkání v Domově pro seniory. Díky jejich přítomnosti mají senioři možnost zažít pestřejší program a cenný osobní kontakt.

„Dobrovolnictví je pro mě závazek, který jsem si zvolila. Budu ho plnit, dokud mi budou síly stačit a dokud o mě bude někdo stát,“ říká paní Slávka, dlouholetá dobrovolnice, která pravidelně přináší radost zpěvem v místním domově pro seniory.

Maltézská pomoc Šumperk nabízí dobrovolníkům nejen možnost smysluplně pomáhat, ale také stabilní zázemí, podporu, pojištění a mnoho dalších aktivit.

Stačí trocha času

Staňte se i vy dobrovolníkem a věnujte kousek svého času. Dobrovolnictví přináší nejen užitek těm, kterým pomáháte, ale i osobní obohacení pro vás. Stačí hodina či dvě týdně dle vašich možností. Ozvěte se koordinátorce dobrovolníků Kateřině Kubičkové na 731 626 112 či na katerina.kubickova@maltiezskapomoc.cz.

 Maltézská pomoc, o. p. s.

Přehled akcí ve Velké Bystřici – září 2025

Město Velká Bystřice

Podrobnosti k akcím:

1. 9.–30. 9. / galeriezet / út–pá 9:30–18:00, so–ne 11:00–19:00, po zavřeno

Ondřej Tkačík: Otisky světla, otisky světa – výstava obrazů

Ondřej Tkačík (*1981 v Ostravě) je malíř a pedagog, absolvent oboru Malba I v ateliéru Jiřího Sopka na Akademii výtvarných umění v Praze. Ve své tvorbě se obvykle zabývá tématem krajiny, které zpracovává v rámci ucelených i otevřených obrazových cyklů, (Prisma, Z jeskyně, Červený dům, Krajina se slovy, Pod nebem, pod mrakem). Dalšími tématy, kterými se dlouhodobě zabývá a zpracovává je v otevřených cyklech, jsou např. obrazy ptáků či hlav, kterými navázal na předchozí soubory portrétů, opic a madon, vznikající za studií na AVU.

5. 9. / amfiteátr / pá 20:00 – 21:30

Přepište dějiny & Iva Kevešová

Živé natáčení populárního podcastu Přepište dějiny historiků Michala Stehlíka a Martina Gromana, kteří už více než čtyři roky vtipně a s nadhledem komentují historické události – především z českých dějin. Tentokrát se při příležitosti našeho výročí zhloubají do historie Velké Bystřice, připomenou souvislosti známých i zapomenutých událostí – a možná nabídnou i nečekané pohledy. Pořad doprovází šansony v podání Ivy Kevešové a kapely La Boujeau. Vstup volný.

6.–7. 9. / amfiteátr / so 11:00–23:00, ne 11:00–17:00

Lidový rok®

XXXV. ročník mezinárodního folklorního festivalu CIOFF/IOV. Vystoupí dětské i dospělé folklorní soubory z Moravy, Slezska, Čech i Slovenska, zahraniční hosté z Keni, Řecka, Rakouska a Slovenska. Doprovodné programy: jarmark, řemeslný rynek, dětský dvorek, výstavy, regionální gastronomie. Vstup volný.

Sobota 6. září 2025

11:00 V Bestřeci na renko – soubory se představují

15:00 Debe decke tak belo – pořad folklorních souborů dospělých

17:00 Za horama, za dolama – pořad zahraničních souborů

18:00 Hráte nám hudci – Vlastimil Ondra představí folklorní muziky, zpěváky a sbory z Nivnice a okolí

20:00 Pocta Jiřímu Čadovi – vzpomínka na osobnost Moravského divadla Olo-

mouc a bystrického folkloru

20:15 POLENO & spol. – večerní gala-program

22:00 Noční perličky – folklorní jam-session

Neděle 7. září 2025

9:30 Mše svatá

11:00 Na návsi i za stodolou – pořad dětských FS

13:00 Naše bystrické muzičky

14:00 V dobrým zme se zešle – závěrečný galaprogram

19.–20. 9. / orlovna / pá 14:00–18:00, so 8:00–12:00

Podzimní bazárek

Na našem bazárku můžete nakoupit dětské oblečení, hračky, kojenecké potřeby, kočárky, sportovní vybavení pro děti a další. Pro bližší informace pište na e-mail: bystricky.bazarek@seznam.cz

26. 9. (pá) 14:00–22:00 • amfiteátr

750 let Velké Bystřice

14:00 Zvolni v Bystřici – program o pohybu, který dělá divy, dává více radosti a méně stresu

19:00 koncert sborů Campanella a Belcanto, vystoupení orchestru partnerského města Alfianello / Itálie

27. 9. (so) od 13:00 • celé město

750 let Velké Bystřice

Kulturní dům Nadačín

• 13:30 | Sraz rodáků, představení knihy

Zámecké náměstí

• 17:00 | Podcast Bystřice jede

Restaurace a spolky

• 15:00–18:00 | Den otevřených dveří (ZŠ, MŠ, DPS, Hasičská zbrojnice, orlovna, sokolovna, SK, kostely, ŘK fara, spolky)

• 15:00–18:00 | Vystoupení kapel v jednotlivých podnicích

Kostel Stětí sv. Jana Křtitele

• 17:00 | Ola Gjeilo: Sunrise Mass – koncertní provedení mše

Amfiteátr v Zámeckém parku

• 18:00 | Křest knihy

• 18:30 | Premiéra filmu „Velice Velká Bystřice“ (Radovan Lipus, David Vávra)

• 19:00 | „Kabaret 750“ – soubor Haná

• 21:30 | JAMR's hrají k tanci i poslechu

28. 9. (ne) od 9:30 • celé město

750 let Velké Bystřice – Setkání Hanáků

kostel Stětí sv. Jana Křtitele

• 9:30–10:30 | Slavnostní bohoslužba s lidovými zpěvy

Železniční stanice Velká Bystřice

• 10:00 – 11:00 | Den železnice

Železniční zastávka Velká Bystřice

• 11:00 | Příjezd parního vlaku

• 11:15 | Průvod krojovaných Hanáků do amfiteátru

Amfiteátr v Zámeckém parku

• 12:00 | Slavnostní zahájení festivalu Setkání Hanáků

• 12:45 | Dež mladi zpívají a hrají

• 12:45 | Po hanácké sobě dopnem (scéna v Zámeckém parku)

• 14:00 | Hanácký kroj ve staletích

• 16:00 | Koňaboj

Kulturní dům Nadačín

• 18:00 | Putování krajinami lidské duše – taneční písně a příběhy v podání tanečnicků souboru Hradišťan a cimbálové muziky Smetanka Brno.

Vstupné na tento koncert 150 Kč, předprodej na SMSticket.cz.

Doprovodný program oslav:

• Řemeslný rynek v Zámeckém parku, kamion FabLab, výroba pamětních mincí, aktivity pro děti v parku (Geniátor apod.), speciální menu v restauracích Hotel Zámek, Tvarg a U Zedníků, jízdy kočárem s koňmi, prodej upomínkových předmětů aj.

27.–28. 9. (so, ne) 11:00 – 17:00

Dům pokojného stáří sv. Anny

Podzimní výstava květin, ovoce a zeleniny

Bystřičtí zahrádkáři představují své podzimní výpěstky.

Předprodej vstupenek v Kulturním a informačním centru Kulturním a informačním centru Velká Bystřice, Zámecké náměstí 775, tel.: 734 236 502 (platba možná pouze v hotovosti)

• koncert **Visací zámek** (11. 10.) 400 Kč (do 30. 9.), 500 Kč (od 1. 10. a na místě). Online nákup: goout.net

• **Bystřické banjo** (8. 11.) 250 Kč (do 31. 10.), 350 Kč (od 1. 11. a na místě)

Olomouc třídí odpad,

Nebezpečné odpady

Nápojové kartony

Papír

Sklo

Plasty

• sbíráme, • separujeme, • recyklujeme

přidejte se také vy...

Olomouc třídí odpad

TECHNICKÉ SLUŽBY: MĚSTA OLMOUC

Podzimní akce pro veřejnost na hradě Šternberk

Pohádkové promítání na hradě Šternberk

Každý rok připravujeme pro naše nejmenší návštěvníky a jejich rodiče filmové promítání pod širým nebem, jako připomínku letního kina, které se dříve nacházelo v prostorách hradního parku.

Promítání se uskuteční v pátek 29. 8. 2025 a začátek projekce je stanoven na 20 hodin. Na programu bude klasická animovaná pohádka „SHREK“. Letní kino je situováno do jedinečných kulís hradního nádvoří. Dle aktuálního počasí doporučujeme teplejší oblečení, případně si přibalte lehkou deku. V případě deště se promítání přesuneme do prostor Hodovního sálu. Těšíme se na vaši návštěvu.

VSTUPNÉ:

Jednotné vstupné: 70 Kč

Jiří Lhotský IN MEMORIAM

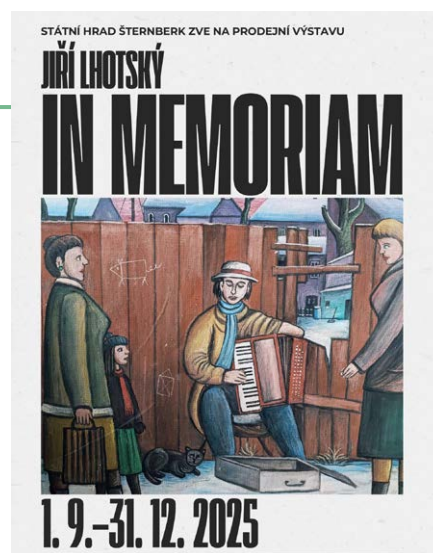
Zveme vás na prodejní výstavu obrazů s názvem **Jiří Lhotský IN MEMORIAM**. Výstava bude přístupná od 1. 9. do 31. 12. 2025 ve výstavních prostorách na dolním nádvoří hradu Šternberk v rámci otevírací doby hradu. Slavnostní vernisáž se uskuteční v pondělí 1. 9. 2025 v 17 hodin.

Jiří Lhotský byl olomoucký umělec, především malíř, který se rovněž věno-

val psaní básní či scénářů, hře na kytaru či flétnu. Výstava obrazů ukazuje průřez jeho tvorbou a mísí se v ní více malířských stylů. Autorem výstavy je pan Igor Lhotský, který ji pojal jako poctu celoživotnímu dílu svého bratra. Výstava je koncipována jako prodejní. Věříme, že si najdete cestu na hrad Šternberk a prohlídku spojíte i s návštěvou výstavy obrazů. Těšíme se na vaši návštěvu.

Obsah:

Shrek, zelený obr s tykadly mimozemšťanů, žije sice docela sám, ale šťastně ve svém domku na samotě u lesa až do chvíle, kdy je doslova přepaden nekonečným zástupem známých i méně známých pohádkových postav, které byly vyhoštěny z království nevzhledného a zakyslého Lorda Farquaada. Ve snaze zjednat pořádek a hlavně vrátit klid do svého příbytku, Shrek Farquaadovi slíbí, že vysvobodí ze zajetí obávaného draka krásnou princeznu Fionu a přivede mu ji, aby se stala jeho ženou. S pomocí mazaného oslíka, ochotného pro Shreka udělat cokoli, jen ne zmknout aspoň na okamžik, obr svůj slib splní, jenže pak se to nějak podivně zamotá, zaplete a zkomplikuje, takže je všechno nakonec úplně a docela jinak...

Dny evropského dědictví na hradě Šternberk

V září je hrad Šternberk pravidelně součástí celonárodní akce **Dny evropského dědictví**. U této příležitosti připravujeme zajíma-

vý program pro návštěvníky hradu. Akce se uskuteční v sobotu 13. září 2025.

Po celý víkend budou probíhat prohlídky hradu na obou návštěvnických okruzích, a to od 10 do 16 hodin, kdy začíná poslední prohlídka. Na klasické prohlídky hradu navážou **Netradiční večerní prohlídky**. V časech 18, 19, 20 a 21 hodin mohou návštěvníci vyrazit na netradiční trasu hradem. Provázet budeme na speciálním okruhu kombinující vybrané místnosti obou pater. Průvodci u této příležitosti obléknou historické kostýmy a jejich výklad bude rozšířen o zajímavosti z oblasti módy, stolování a života šlechty. Vstupenky lze zakoupit na místě v pokladně hradu,

nicméně v případě zájmu doporučujeme rezervaci na tel. 725 718 059. Vstupenky na prohlídky je možné rovněž zakoupit online na www.hrad-sternberk.cz.

Vstupné:

Prohlídky hradu (10–16 hodin)

Plné: 200 Kč

Snížené: 160 Kč

Děti 6-17 let: 60 Kč

Netradiční večerní prohlídky (18–21 hod)

Plné: 260 Kč

Snížené: 210 Kč

Děti 6-17 let: 80 Kč

Oslavy Dnů evropského dědictví nabízejí atraktivní večerní program. Budeme se těšit v sobotu 13. 9. 2025 na vaši návštěvu.

Speciální dětské prohlídky na hradě Šternberk

Srdečně zveme všechny děti a jejich rodiče na **Speciální dětské prohlídky** hradu Šternberk. Prohlídky se uskuteční v sobotu 13. 9. 2025 v časech 9.30, 11.30 a 14.30.

Program o životě dětí na hradě v minulosti je určen pro děti v předškolním a mladším školním věku (5–10let) v doprovodu rodičů. Prohlídky jsou určeny maximálně pro 15 dětí v doprovodu rodičů!!! Proto doporučujeme rezervaci.

Vstupné na dětské prohlídky:

vstupné: 100 Kč / osoba

Místo v některé z prohlídek si můžete rezervovat telefonicky na číslo 725 718 059 nebo emailem na adrese plhakova.jana@npu.cz. Těšíme se na vaši návštěvu.

Anotace:

Bydlely na hradě děti? A hrály si? Při edukačním programu se děti společně s lektorem přenesou do minulosti a podívají se, jaký byl život dětí na panském sídle. Popovídají si o životě šlechty a výchově dětí, o denním rozvrhu malých knížat a kněžek, módě, společně si prohléd-

nou některé hračky, které dnes nejsou až tak známé nebo historické fotografie z archivu posledních majitelů hradu. Součástí programu jsou i malé rukodělné aktivity a zapůjčení kostýmu.

Slavnosti burčáku na hradě Šternberk

V sobotu 20. 9. 2025 se od 13 hodin uskuteční v prostorách hradního parku **Slavnosti burčáku**. Na akci se představí čtyři moravští vinaři, kteří přivezou svůj nejlepší burčák.

Mimo burčáku budou k ochutnávce samozřejmě i vína. Sortiment doplní stánky s dalšími řemeslnými produkty. Čeká nás příjemné odpoledne plné zábavy. Konec akce je naplánován na 21 hodin a vstup na akci je zdarma.

Právo na offline život si musíme uhájít

Zvykli jsme si na pohodlí. V každém okamžiku být připojeni, okamžitě dostupní, sledovatelní, predikovatelní. Každý nákup, každé kliknutí, každé přihlášení – vše má digitální stopu. Jen málokdo si dnes dovede představit život bez mobilního telefonu, aplikací či přístupu k internetu. Jenže právě tato „nepostradatelnost“ začíná být vážným problémem.

Pandemie, která zasáhla svět v uplynulých letech, se stala nejen zdravotní, ale i digitální krizí. Stát i soukromé společnosti tehdy výrazně urychlily přesun života do online prostoru. Málokdo si však uvědomil, že s pohodlím přišlo i omezení základních svobod. Možnost vyřídít úřední úkony, nakoupit, nebo se jen svobodně pohybovat, byla najednou podmíněna digitální identitou. Možnost fungovat bez digitální identity se stala omezenou. A to je stav, který představuje významnou změnu v přístupu k občanským právům.

Právo na offline život je přitom legitimní volbou, nikoli podezřelým výstřelkem. Pokud někdo nechce být součástí nepřetržitě digitální evidence, neměl by být omezen v přístupu ke službám, úřadům nebo právům. Je na čase, aby se z tohoto práva stala samozřejmá součást našich ústavních záruk – stejně jako právo na svobodu slova nebo svobodu pohybu.

Právo na offline život by mělo znamenat, že každá veřejná služba jako úřady, zdravotnictví nebo doprava musí mít i nedigitální variantu a obchody nesmí odmítat hotovostní platby. Lidé by měli mít možnost cestovat, nakupovat a pohybovat se bez digitální identifikace nebo sledování, používat papírové doklady místo digitálních aplikací a vypnout sledovací technologie bez ztráty přístupu k základním službám. Nejde tedy o úplné odmítnutí technologií, ale o zachování volby, kdy kdo chce žít digitálně může, ale kdo nechce, nemusí být nucen. Podstatou je rovnoprávnost obou způsobů života, ne privilegium jednoho nad druhým, takže každý občan má právo na základní služby bez ohledu na svůj vztah k digitálním technologiím. Je samozřejmé, že požadavek na možnost offline existence se nevztahuje na čistě digitální služby, jako jsou streamovací platformy, sociální sítě nebo systémy umělé inteligence. Tyto služby svou podstatou předpokládají připojení k síti a placení bezhotovostní formou. Náš apel se týká především veřejné správy, základních práv a každodenních nutností, které by měly být přístupné každému – bez ohledu na jeho vztah k digitálním technologiím.

Samozřejmě – moderní technologie jsou užitečné a mohou mnohé usnadnit. Ale

stejně důležité je mít možnost je odmítnout. Právě v tom spočívá svoboda: ve volbě.

A pokud je tato volba v praxi znemožňována nebo znevýhodňována, pak je třeba se ptát, zda jsme ještě opravdu svobodní.

Nejde o nostalgii ani technofobii. Jde o obranu lidské důstojnosti v době, kdy algoritmy a chytré telefony mohou vědět co vidíme, slyšíme a o co se zajímáme. Jde tedy o právo upravit svou digitální stopu dle vlastního uvážení. O právo nebýt k dispozici a o právo na soukromí. Na fyzický svět, který není zprostředkovan obrazovkou.

Má-li být naše společnost opravdu svobodná, musí být ochotna chránit i ty, kdo se rozhodnou jít jinou cestou než většina. Musí umožnit existenci bez hesel, čipů a notifikací. A musí to činit vědomě – jako projev respektu k lidské důstojnosti, nikoli jako výjimku nebo ústupek.

Mgr. Martin Cikán

Autor je tiskovým mluvčím Koruny České (Monarchistické strany Čech, Moravy a Slezska).

Den krále v Pohledí 16. 8. 2025

Tradiční připomenutí výročí narození dvou posledních českých králů, Františka Josefa I., nar. 18.8.1830 – 195. výročí a Karla III., nar. 17.8.1887 – 138. výročí proběhlo v blízkosti Michalova statku na Vysočině. Setkání zahájil v 19 hodin

starosta pořadajícího Spolku pro obnovu Českého království a také starosta obce Jindřich Holub. Při položení kytic u kříže bl. Karla, který byl požehnan v minulém roce a u pomníku Františka Josefa I. s jeho bustou, který byl přičiněním spolku odhalen v roce 2016, pohovořil pan starosta krátce o jejich přínosu pro naši zemi. Následovalo přátelské posezení na zahrádce místní hospůdky s živou hudbou, zpěvem, tancem a bohatým občerstvením, pil se místní dobře vychlazený Rebel. Již za pokročilého večera došlo na promítání Noci na Karlštejně a dokumen-

tárních filmů. Šlo o pohodové, důstojné a pečlivě připravené setkání s účastí nejen místních občanů, ale i příznivců obnovy království ze všech koutů naší země, neboť Pohledí se nachází blízko jejího geografického středu. Přítomen byl i moravský zemský hejtmán Koruny České.

Odolnost není projekt, ale schopnost zůstat společností

Moderní státy se staly závislými na sítích, které nikdo neumí opravit bez připojení. Bezpečnostní systémy, dopravní řízení, zdravotnické databáze, energetická regulace – to vše dnes závisí na softwaru, kterému věříme, ale ne vždy mu plně rozumíme. V okamžiku výpadku tak často nezkolabuje jen infrastruktura, ale i psychologická schopnost lidí reagovat.

Odolnost společnosti však nikdy nespočívala jen v technologii. Spočívala v lidech – v tom, že věděli, jak se chovat, jak pomoci, jak přežít první hodiny bez rozkazů shora. V tomto smyslu jsme v posledních dekádách rezignovali na základní dovednost bránit svou zemi jako společný domov. Odpovědnost jsme outsourcingovali – na profesionální armádu, na byrokratické procedury, na „včasné varování“ ze zahra-

ničí a alianční závazky. Právě to může být v následujících letech neudržitelné.

Odolnost není projekt, ale schopnost zůstat společností

Moderní státy se staly závislými na digitálních sítích, které nikdo neumí opravit bez připojení.

Bezpečnostní systémy, dopravní řízení, zdravotnické databáze, energetická regulace – to vše dnes stojí na softwaru, který je sice všudypřítomný, ale zároveň křehký. Při výpadku tak často nezkolabuje jen infrastruktura, ale i schopnost lidí reagovat. Tato křehkost představuje novou dimenzi ohrožení.

Svět 21. století nezažívá jen klasické války, ale i hybridní útoky, kybernetické sabotáže a hrozbu EMP zbraní, které mohou jediným výbojem zničit elektroniku

v celých městech.

Tyto zbraně nejsou fikcí. Jsou součástí vojenských doktrín už od osmdesátých let – ať už formou jaderně generovaného EMP nebo z výškových pulzních zbraní – a zároveň mohou vzniknout přirozeně jako důsledek sluneční erupce (např. tzv. Carringtonova událost).

„Stát, který neumí čelit krizi bez elektřiny, není stát – ale servisní centrum.“

Odolnost společnosti nespočívá pouze v záložních serverech nebo redundantních trasách internetu. Spočívá především v tom, že lidé vědí, co dělat, když systémy selžou.

Zeměbrana – v tom pravém smyslu slova – neznamená militarismus, ale vědomí, že obrana státu není úkolem profesionální elity, ale základním společenským závazkem.

V pobaltských státech, nebo ve Finsku je samozřejmé, že učitel tělocviku má základní výcvik, že nemocnice mají analogové záložní protokoly, a že občané vědí, kde je jejich nejbližší kryt. U nás tato schopnost erodovala. Ale stále existují nástroje, jak ji obnovit.

Jedním z nejpomíjenějších, ale klíčových prvků naší fyzické bezpečnosti jsou bývalé civilní kryty a technické sklepy budované v éře studené války.

Chátraly, byly přestavěny na sklady nebo garáže. Přesto mají unikátní vlastnosti:

- Jsou stíněné proti EMP – včetně vln ze slunečních bouří nebo výbuchů,
- nachází se v každém větším městě, často přímo pod školami, úřady či nemocnicemi,

- lze je přeměnit na základní komunikační a energetické uzly,
- poskytují úložiště pro nouzové zásoby, generátory, analogové vysílačky či základní vodní a palivové rezervy.

Co můžeme udělat hned:

1. Zmapovat a katalogizovat dochované kryty a sklepy, které lze snadno reaktivovat.
2. Zajistit jejich minimální funkčnost – ventilace, mechanické uzávěry, EMP stínění, základní zálohy.
3. Vytvořit jednoduché scénáře jejich využití na úrovni obcí.
4. Zahrnout veřejnost – zapojit spolky, dobrovolné hasiče, skauty, energetiky, zdravotníky, učitele. Lidé se nebojí,

když vědí, co dělat. Bojí se chaosu. Tato výzva není o nostalgii po bunkrech. Je o dospělosti.

Je o uznání, že v době hybridních hrozeb a digitální zranitelnosti je analogová infrastruktura znovu důležitá. A že společnost nelze bránit pouze online.

Možná je čas přestat vnímat sklepy jako relikty. A začít v nich znovu vidět to, čím být mohou:

Základní záchytnou síť.

Když zhasne svět.

Mgr. Martin Cikán

Autor je tiskovým mluvčím Koruny České (Monarchistické strany Čech, Moravy a Slezska).

XIII. pouť za obnovu Českého království na Sv. Hostýně

Poslední prázdninovou neděli vyrážíme z Olomouce na třináctou poutní slavnost s myšlenkami na hodnoty a principy, které platily za vlády našeho posledního krále bl. Karla. Těsně před Bystřicí nás čeká ještě malá objížďka, ale jinak je cesta příjemná. Na parkovišti u hřbitova nás čeká souvislejší dešť, ale poutníci vyzbrojeni zemskými prapory vyrazí vzhůru k Císařské cestě, starší ročníky vyjíždění na Hostýn s doprovodným vozidlem a využijí čas k návštěvě Muzea Hostýnských vrchů. Po příchodu vrcholového družstva se přemísťujeme k Rozhledně Františka Josefa I., která je zároveň kaplí sv. Kříže. Na dnešní den připadá 128. výročí položení základního kamene rozhledny panovníkem, který u nás vládl dlouhých 68 let. Pokládáme kytici u jeho pamětní desky a zavzpomínáme na důležité události jeho života. V roce 1908 byl na sv. Hostýně vztyčen pomník k 60. výročí jeho panování, který byl později využit k připomenutí památky kněží. Také zde postojíme s tichou vzpomínkou. V poklidu obědváme v místní útulné hospůdce a probíráme nové zážitky. Děkujeme členům Matice svatohostýnské, že nám umožnili pouť uskutečnit a my měli možnost se zde opět společně setkat.

Foto: Dagmar Tichá

Toto číslo vyšlo s podporou Lékárny U černého orla v Prostějově

Časopis vychází s podporou Koruny České

zelení A DOBA – měsíčník zelených hnutí

Vydává Zelený kruh Olomouc. Náklad 2 500 výtisků. Uzávěrka 15. dne v měsíci.

Šéfredaktor MUDr. Pavel Andrš, výtvarný redaktor Jiří Komár Jurečka

Redakce: V Kotlině 4, 779 00 Olomouc, tel./fax: 585 436 926

e-mail: zeleny.kruh.ol@mybox.cz, <http://www.zelenykruholomouc.cz>

Objednávky na adrese redakce.

Registrováno referátem kultury OkÚ Olomouc pod číslem MK ČR E 12634.

Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpným závodem Severní Morava, č. j.: 543/97 - p/1 ze dne 10. 2. 1997

adresát:

Tištěnou verzi tiskneme na recyklovaném papíře běleném bez použití chlóru